

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 44/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. B., V., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na vybavenie vecí v zákonom stanovenej lehote, na informovanosť v plnom rozsahu, základného práva jej maloletého syna na vzdelanie postupom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, detašovaného pracoviska pre Senec (bývalého Okresného úradu v Senci, odboru sociálnych vecí), v konaní o posúdenie synovho zdravotného stavu a priznanie zodpovedajúceho zaopatrovacieho príspevku, ako aj rozhodnutím tohto úradu č. D 88/97/VP/99 z 9. augusta 1999 o znížení opakovanej dávky sociálnej pomoci, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2005 doručená sťažnosť Mgr. P. B., V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na vybavenie vecí v zákonom stanovenej lehote, na informovanosť v plnom rozsahu, základného práva jej maloletého syna na vzdelanie

postupom bývalého Okresného úradu v Senci, odboru sociálnych vecí [ďalej len „okresný úrad“ (teraz Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, detašované pracovisko pre Senec)], v konaní o posúdenie synovho zdravotného stavu a priznanie zodpovedajúceho zaopatrovacieho príspevku, ako aj jeho rozhodnutím č. D 88/97/VP/99 z 9. augusta 1999 o znížení opakovanej dávky sociálnej pomoci.

V sťažnosti sťažovateľka uvádza, že vzhľadom na ťažké zdravotné postihnutie svojho syna mu sama už dlhodobo zabezpečuje celodennú starostlivosť, opateru a výučbu (vzhľadom na to, že má vysokoškolské učiteľské vzdelanie). Poukazuje na skutočnosť, že zaopatrovací príspevok jej bol priznaný okresným úradom až od 1. septembra 2002 a bol jej spätne vyplatený od novembra 2001. Jej žiadosti o spätné vyplatenie zaopatrovacieho príspevku od 13. septembra 2000 do 31. októbra 2001 však okresný úrad nevyhovел s odôvodnením, že o tento príspevok písomne nepožiadala.

To, že nemá nárok na príspevok na zaopatrovanie za požadované obdobie, bolo sťažovateľke oznámené aj verejným ochrancom práv v písomnej odpovedi z 26. októbra 2004 na jej podnet z 22. júla 2003, ktorý súčasne aj potvrdil existenciu priesťahov zo strany okresného úradu pri riešení záležitosti sťažovateľky.

Podľa sťažovateľky okresný úrad sa pri vybavovaní jej žiadosti z 13. septembra 2000 o posúdenie zdravotného stavu jej syna nezaoberal súčasne aj otázkou finančnej kompenzácie, ktorá s tým súvisela. V postupe okresného úradu, ktorý nebol schopný vybaviť predmetnú žiadosť za 14 mesiacov, sťažovateľka vidí porušenie jej základného práva na vybavenie jej žiadosti v zákonom stanovenej lehote. V nesprávne podanej informácii zamestnancami okresného úradu v súvislosti so žiadosťou o vydanie posudku vidí sťažovateľka porušenie jej základného práva na informovanosť v plnom rozsahu.

Sťažovateľka súčasne namieta aj rozhodnutie okresného úradu z 9. augusta 1999 o znížení opakovanej dávky sociálnej pomoci (o polovicu). V neschopnosti štátu zabezpečiť triedu s menším počtom detí, ako aj internátnu školu vidí sťažovateľka aj porušenie práva svojho neplnoletého syna na vzdelanie.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd prešetril namietaný postup okresného úradu pri posudzovaní nároku na zaopatrovací príspevok za obdobie od 13. septembra 2000 do 31. októbra 2001 a prídavky na dieťa (podľa sťažovateľky by išlo o sumu cca 65 000 Sk), taktiež žiada o finančnú kompenzáciu v neuvedenej výške.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Predmetom konania je sťažovateľkou namietané porušenie jej označených základných práv a práv jej maloletého syna postupom a stanoviskom okresného úradu v konaní o posúdenie synovho zdravotného stavu a priznanie zodpovedajúceho zaopatrovacieho príspevku, ako aj rozhodnutím tohto úradu o znížení opakovanej dávky sociálnej pomoci.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti

v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd zistil, že sťažnosť sťažovateľky týkajúca sa postupu a stanoviska okresného úradu pri vydávaní posudku podľa príslušných ustanovení zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci (v znení platnom do 1. apríla 2002), ako aj jeho rozhodnutia vo veci krátenia dávok sociálnej pomoci v období od 1. júla 1999 do 31. októbra 2001, je podaná oneskorene.

V okolnostiach prípadu je zjavné, že napadnuté rozhodnutie okresného úradu č. D 88/97/VP/99 z 9. augusta 1999 o krátení opakovanej dávky sociálnej pomoci nadobudlo právoplatnosť skôr ako dva mesiace pred 1. decembrom 2005, keď sa sťažovateľka obrátila na ústavný súd. To isté platí aj o zamietavom stanovisku tohto úradu k doplateniu zaopatrovacieho príspevku zo 16. decembra 2002. Vyplýva to jednak z dátumov samotných právnych úkonov okresného úradu a hlavne z dátumu, keď sťažovateľka podala podnet verejnému ochrancovi práv (22. júla 2003) a keď jej už bolo napadnuté rozhodnutie a stanovisko úradu zjavne doručené.

Okrem toho z obsahu podania sťažovateľky je zrejmé, že ide o ústavnú sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd konaním a rozhodnutiami orgánu štátnej správy (orgánu verejnej správy alebo správneho orgánu) v označenom správnom (sociálnom) konaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takeého rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia sa postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť.

Ak sa teda sťažovateľka domnieva, že postupom správneho orgánu boli porušené jej základné ústavné práva, podľa čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy sa môže obrátiť na správny súd. Ak tento o jej podaní meritórne nerozhodne bez toho, aby sa vyrovnal s otázkou, či sa vec týka ústavných práv, dopustí sa denegatio iustitiae.

Sťažovateľka v okolnostiach prípadu však napáda postup správneho orgánu, nie správneho súdu. Navyše, v sťažnosti uvádza, že na súd sa neobrátila z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a aj preto, že sudy rozhodujú pomaly. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľka mala v správnom súdnictve podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie namieta predmetnou sťažnosťou, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti ochrany základných práv sťažovateľkou nemožno nahradiť sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd navyše poznamenáva, že sťažnosť neobsahovala všetky zákonom predpísané náležitosti, pretože sťažovateľka neuviedla presný návrh výroku rozhodnutia (petit), ktorý by mohol slúžiť ako východisko rozhodnutia ústavného súdu. Takisto

nepripojila splnomocnenie pre advokáta. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za potrebné odstrániť tieto jej nedostatky zaslaním výzvy na doplnenie podania.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2006